

Datum: 24.9.2013

**Družbam s kapitalsko naložbo Republike Slovenije
- vsem članom organov vodenja in nadzora**

Zadeva: **Izogibanje nasprotju interesov v družbah s kapitalsko naložbo Republike Slovenije**

Spoštovani!

Slovenska odškodninska družba, d.d., kot odgovorna upravljavka, pričakuje od družb s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije¹ delovanje v skladu s priporočili dobre prakse korporativnega upravljanja. V skladu s tem morajo člani organov vodenja in nadzora družb s kapitalsko naložbo Republike Slovenije ravnati s skrbnostjo poštenih in skrbnih gospodarstvenikov ter izključno v korist družb. Odgovorno ravnanje članov organov vodenja in nadzora je predpogoj za to, da družba ustvari pričakovano dodano vrednost. V tem kontekstu je izjemno pomembno, da člani organov vodenja in nadzora delujejo ne samo zakonito in v javnem interesu, ampak tudi na način, da ne poglobljajo javnega nezaupanja v upravljanje z državnim premoženjem. Zaupanje je namreč temelj stabilnega in uspešnega poslovanja družbe in posledično ustvarjanja dodane vrednosti za delničarje oziroma družbenike.

Na podlagi navedenega Slovenska odškodninska družba, d.d. želi s tem dokumentom izpostaviti pravno ureditev instituta dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma omejevanja nasprotja interesov, kateri predstavlja enega ključnih stebrov delovanja pravne države, zaupanje v demokratične institucije, transparentnosti, enakopravnosti in objektivnosti pri odločanju o razpolaganju z javnimi sredstvi. V tej zvezi v nadaljevanju izpostavlja dele pomembnejših pravnih virov in pravil s področja nasprotja interesov, in sicer določbe Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 100/11 - Skl. US, 32/12, 57/12 in 44/13 - Odl. US), Kodeks upravljanja javnih delniških družb, Sklepa o skrbnosti članov uprave in nadzornega sveta bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 62/2011) in Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 45/2010, 26/2011, 30/2011 – Skl. US).

¹ Izraz Kapitalska naložba Republike Slovenije v tem dokumentu pomeni delnico ali poslovni delež v posamezni gospodarski družbi, katerega imetnica je Republika Slovenija ali Slovenska odškodninska družba, d.d., neodvisno od velikosti deleža delnic oziroma poslovnega deleža. Slednja v skladu z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 105/2012, 39/2013) upravlja tako s svojimi naložbami, kakor tudi s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije.

Zakon o gospodarskih družbah

Član organa vodenja ali nadzora, prokurist in izvršni direktor delniške družbe ter poslovodja, član nadzornega sveta in prokurist družbe z omejeno odgovornostjo se mora v skladu s 1. odst. 38. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) izogibati kakršnemukoli nasprotju njegovih interesov ali dolžnosti z interesi ali dolžnostmi družbe, ki jo vodi ali nadzira. **Nasprotje interesov osebe iz prvega odstavka omenjenega člena obstaja, kadar je nepristransko in objektivno opravljanje nalog ali odločanje v okviru izvajanja funkcije ogroženo zaradi vključevanja osebnega ekonomskega interesa, interesa družinskih članov ali zaradi posebne naklonjenosti ali kakršnih koli drugih interesov povezanih z drugo fizično ali pravno osebo.** Zakonodajalec je s 4., 5. in 6. odst. 38.a člena ZGD-1 želel zagotoviti preglednost pri sklepanju pravnih poslov, pri katerih obstaja tveganje sledenja lastnim ekonomskim interesom. Urejen je tudi odškodninski vidik, saj morebitna skupščinska odločitev o soglasju za sklenitev pravnega posla ne izključuje odškodninske odgovornosti poslovodje.

Tudi določba 41. člena ZGD-1 ureja enega od vidikov dolžnosti zvestobe družbi, in sicer prepoved konkurence za direktorje, kar pomeni, da ne smejo sodelovati niti kot člani organov niti kot družbeniki, poslovodje ali komplementarji, pa tudi ne kot delavci v katerikoli družbi ali kot podjetniki, če gre za družbo, ki je ali bi lahko bila v konkurenčnem razmerju z dejavnostjo prve družbe. ZGD-1 v 271. členu določa prepoved opravljanja pridobitne dejavnosti brez soglasja nadzornega sveta za člane uprave delniške družbe. V primeru kršitve prepovedi konkurence je predvidena odškodninska sankcija. Družba pa lahko od kršilca zahteva tudi, da ji prepusti posle, sklenjene na svoj račun, kot posle sklenjene za račun družbe ali da nanjo prenese koristi iz poslov, sklenjenih za svoj račun, ali da družbi odstopi svojo pravico do odškodnine.

Kodeks upravljanja javnih delniških družb

Kodeks upravljanja javnih delniških družb (Kodeks) v nasprotju z ZGD-1 podrobneje opredeljuje status neodvisnega nadzornika ter merila odvisnosti in neodvisnosti.

Za neodvisne člane nadzornega sveta se smatrajo tisti člani, ki pri delovanju in odločanju delujejo samostojno. Za odvisne člane se vedno smatrajo člani nadzornega sveta, pri katerih obstaja tesnejša ekonomska povezava z družbo, njeno upravo ali večjimi delničarji. Neodvisni član o nastopu dejstev, ki spremenijo njegovo izpolnjevanje merila neodvisnosti, takoj obvesti nadzorni svet (6.2. točka Kodeksa).

Vsak član nadzornega sveta enkrat letno, ob menjavi in ob vsaki spremembi, podpiše in predloži nadzornemu svetu izjavo o izpolnjevanju posameznih alinej priloge C3 Kodeksa, s katero se opredeli do obstoja posameznih konfliktov interesov, skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C3 Kodeksa, ter se zavezuje, da bo o novih potencialnih nasprotjih interesov nemudoma obvestil nadzorni svet (17.2). Točka 17.3 Kodeksa pa v primeru suma o nasprotju interesov ali kršitve prepovedi konkurence članu nadzornega sveta ali uprave nalaga, da o tem nemudoma obvesti nadzorni svet. Če nadzorni svet presodi, da gre za kršitev prepovedi konkurence, mora član uprave ali nadzornega sveta takoj prenehati s kršitvami in prenesti koristi iz konkretnega posla na družbo ter ji povrniti morebitno škodo. Če nadzorni svet presodi, da gre za bistveno nasprotje interesov, mora član nemudoma odpraviti sporno razmerje, sicer nadzorni svet presodi potrebo po prenehanju funkcije člana uprave ali nadzornega sveta in temu ustrezno ukrepa.

Kodeks v svojih 17.5 točki opredeljuje tudi ukrepe v primeru potencialnega nasprotja interesov, in sicer: posamezni član nadzornega sveta pojasni nasprotje interesov in se vzdrži glasovanja; v utemeljenih primerih lahko predsednik nadzornega sveta pred glasovanjem zahteva od članov nadzornega sveta, da izjavijo, ali imajo glede zadeve, ki je predmet glasovanja, nasprotje interesov; dolžnost, da se posamezni član nadzornega sveta vzdrži glasovanja iz razloga nasprotja interesov; ter vključitev pojasnil ali izjav članov nadzornega sveta v zvezi s tem v zapisnik seje nadzornega sveta.

Sklep o skrbnosti članov uprave in nadzornega sveta bank in hranilnic

Sklep o skrbnosti članov uprave in nadzornega sveta bank in hranilnic (Sklep) določa podrobnejša pravila o ravnanjih članov uprave oziroma nadzornega sveta bank in hranilnic pri opravljanju te funkcije v skladu s standardi ustrezne profesionalne skrbnosti in najvišjimi etičnimi standardi upravljanja. Kot nasprotje interesov v 1. odst. 3. člena definira položaj, ko je zaradi okoliščin na strani člana uprave oziroma nadzornega sveta,

ogroženo ali bi lahko bilo ogroženo nepristransko in objektivno izvajanje nalog oziroma odločanje člana uprave oziroma nadzornega sveta v razmerju do interesov banke, vključno z interesi banke na področju konkurence. Pri presoji nasprotja interesov se upoštevajo vse okoliščine, zlasti pa ekonomske, politične in druge okoliščine, ki so neposredno povezane s članom uprave oziroma nadzornega sveta in z drugimi pravnimi ali fizičnimi osebami, ki imajo skupne interese s članom uprave oziroma nadzornega sveta.

Sklep ureja nasprotje interesov na ravni članov uprave in članov nadzornega sveta v 10. členu, ki pravi, da se član uprave in nadzornega sveta mora pri izvajanju svojih nalog in odločanju izogibati okoliščinam in ravnanjem, ki pomenijo ali bi lahko vodile v nastanek nasprotja med interesi banke in osebnimi interesi tega člana oziroma osebe, ki ima s tem članom skupne gospodarske, politične ali druge interese in ki se kažejo v skupnem nastopanju in delovanju tega člana in te osebe. Član uprave mora pri svojem delovanju in odločanju upoštevati predvsem interese banke, jim podrediti morebitne drugačne osebne interese in ne sme izkoriščati poslovnih priložnosti banke za svoj račun ali za račun osebe, ki ima z njim skupne interese. Član nadzornega sveta mora pri svojem delovanju in odločanju upoštevati predvsem interese banke ter jim podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese delničarjev, uprave, javnosti ali drugih oseb.

Ta določba v nadaljevanju nalaga članu uprave oziroma nadzornega sveta, da mora o okoliščinah, ki bi lahko pomenile sum nasprotja interesov, **nemudoma obvestiti nadzorni svet**, kateri mora v primeru ugotovljenega obstoja nasprotja interesov, sprejeti ustrezne ukrepe z namenom odprave nasprotja interesov ali vzpostavitve nadzora nad okoliščinami, ki bi lahko vodile v nasprotje interesov. Član uprave ali nadzornega sveta, pri katerem je nadzorni svet na podlagi presoje iz drugega odstavka tega člena ugotovil obstoj nasprotja interesov ali možnost njegovega nastanka, mora **nemudoma prenehati s spornimi ravnanji ter morebitno pridobljeno korist iz konkretnega posla prenesti na banko**. Če je banka v tem poslu utrpela kakršno koli **škodo**, mora član uprave ali nadzornega sveta le-to **povrniti iz lastnih sredstev**. **Nadzorni svet mora presoditi potrebo po prenehanju funkcije člana uprave oziroma člana nadzornega sveta**, če ugotovi pomembno nasprotje interesov, katerega član uprave oziroma član nadzornega sveta ne more odpraviti ter v skladu s to presojjo sprejeti ustrezne ukrepe. Kadar član organa vodenja in nadzora ne upošteva prejšnjih določb je možen tudi **odpoklic z njegove funkcije takoj, ko je sporni položaj ugotovljen**.

Med splošne previdnostne ukrepe za izoginitve nasprotju interesov določba 10. člena Sklepa zahteva, da mora član uprave oziroma nadzornega sveta na seji uprave ali nadzornega sveta z namenom izoginitve nastanka nasprotja interesov, ki bi lahko vplivalo na njegovo presojjo, na svojo pobudo oziroma na poziv predsednika uprave oziroma predsednika nadzornega sveta **izjaviti**, ali obstaja sum nasprotja interesov pri zadevi, ki je predmet glasovanja na seji uprave ali nadzornega sveta ter ga **pojasniti**. Nadalje se mora v primeru obstoja suma nasprotja interesov, član uprave ali nadzornega sveta pri zadevi, ki je predmet glasovanja na seji uprave ali nadzornega sveta, **vzdržati glasovanja**.

Sklep ureja še preprečevanje nasprotja interesov pri članih nadzornega sveta (11.člen) in pomemben neposredni in posredni stik ter njegova merila (12.člen).

Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije

Dolžnost izogibanja nasprotju interesov je v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (ZLntPK) določena za vse uradne osebe, med katere ZLntPK šteje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence ter **poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja**. Slednji pojem v skladu z navedenim zakonom zajema **tudi javna podjetja in gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež oziroma prevladujoč vpliv država** ali lokalna skupnost.

ZLntPK **nasprotje interesov** opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe **vpliva ali ustvarja videz**, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena ZLntPK). **Zasebni interes uradne osebe** pa pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane ali za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike (13. točka 4. člena ZLntPK). Pri tem je potrebno posebej poudariti, da za obstoj oziroma ugotovitev nasprotja interesov **zadostuje že videz**, da določena okoliščina, ki sovпада z zasebnim interesom posameznika, vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog. Oseba se je zaradi videza

nasprotja interesov dolžna izločiti iz zadeve, kjer se ustvarja tak videz, saj s tem zmanjšuje integriteto in verodostojnost tako samega organa kot posamezne funkcije ali službe.

Komisija za preprečevanje korupcije poudarja, da je najboljši ukrep za zaščito integritete delovanja določenega javnega subjekta, funkcije ali službe **proaktivna transparentnost** (vnaprejšnje razkritje povezav in interesov ali njihovega videza, ki bi lahko ogrožal integriteto institucije in povzročil nezaupanje vanjo). ZIntPK v 37. členu in naslednjih ureja dolžnost izogibanja nasprotju interesov, posledice neupoštevanja dolžnosti izogibanja in postopek ugotavljanja nasprotja interesov.

Uradna oseba tako mora biti pozorna na vsako **dejansko ali možno nasprotje interesov** in mora storiti vse, da se temu izogne. Uradna oseba je tudi član organa vodenja in nadzora v gospodarskih družbah, v katerih ima večinski delež oziroma prevladujoč vpliv država.

ZIntPK v 27.členu določa prepoved članstva funkcionarjev v organih vodenja in nadzora gospodarskih družb ter osebah javnega prava. Prepoved velja tudi za nepoklicnega funkcionarja, ki prav tako ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v osebi javnega ali zasebnega prava, če po svoji funkciji opravlja neposredni nadzor nad njenim delom.

Slovenska odškodninska družba, d.d. pričakuje od članov organov vodenja in nadzora v družbah s kapitalsko naložbo Republike Slovenije upoštevanje pravnih pravil in vzpostavitev najvišjih standardov korporativnega upravljanja tudi na področju nasprotij interesov. Člani organov vodenja in nadzora morajo biti pozorni na vsako dejansko in možno nasprotje interesov ter morajo storiti vse, da se temu izognejo. V kolikor se znajdejo v nasprotju interesov naj skrbno presodijo o tem, ali se iz odločanja izločijo sami ali odločitev o izločitvi prepustijo ostalim članom organa oziroma drugemu pristojnemu organu. V primeru dvoma o obstoju takšnih okoliščin, pa naj v vsakem primeru odločitev o izločitvi prepustijo ostalim članom organa oziroma drugemu pristojnemu organu. Kadar ne gre samo za posamezen primer in je delo člana organa vodenja ali nadzora v celotnem obsegu obremenjeno z okoliščino nasprotja interesa, Slovenska odškodninska družba, d.d. pričakuje odstop s funkcije člana organa vodenja ali nadzora. Za zaščito zaupanja v družbe s kapitalsko naložbo Republike Slovenije Slovenska odškodninska družba, d.d. od članov organov vodenja in nadzora pričakuje t.i. proaktivno transparentnost (vnaprejšnje razkritje povezav in interesov ali njihovega videza), ki jo zagovarja tudi Komisija za preprečevanje korupcije.

S spoštovanjem,

mag. Tomaž Kuntarič
predsednik uprave

Slovenska
odškodninska družba, d.d.
LJUBLJANA 3

Matej Pirc
član uprave

V vednost:

- Komisija za preprečevanje korupcije, Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana
- Banka Slovenije, Slovenska 35, 1505 Ljubljana
- Računsko sodišče, Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana
- Vlada Republike Slovenije, Gregorčičeva 20-25, 1000 Ljubljana